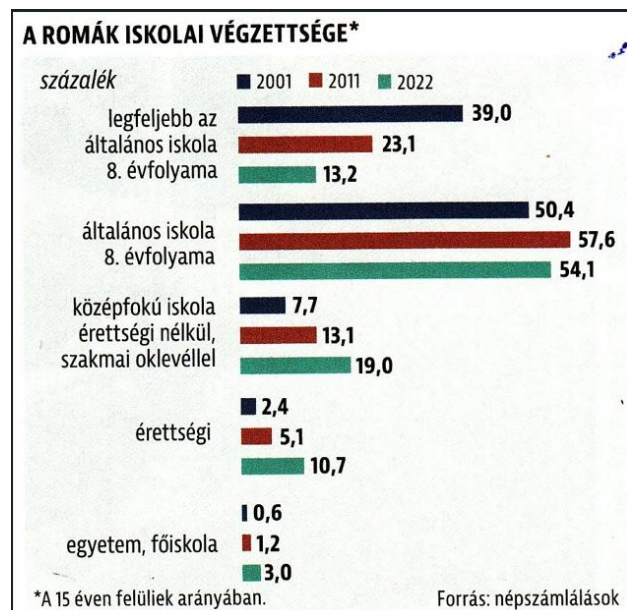

Kiss Károly:

„Dolgozó szegények”

(a hazai cigányság sikeres emancipációjának kigúnyolása)

A botránypolitizálás folytatódik. A Szöllő utca után most a cigánykérdés van napirenden. A Hvg szemleírója azt veti a kormány szemére, hogy „meg sem fordul a fejükben, hogy a feladatuk az volna, hogy a mai helyzettel szemben a romák zöme továbbjusson az általános iskolánál, hogy az iskolarendszer esélyt adjon, ne az esélytelenséget konzerválja”.¹ Kemény vádak, de mit mutatnak a statisztikák? 2001 és 2022 között a középfokú szakmai oklevelet szerzett cigány származású fiatalok aránya a saját, 15 év fölötti népességükben 7,7 százalékról 19 (!) százalékra nőtt. Az érettségit szerettek aránya pedig 2022-ben 10,7 százalék volt, a 2001-es 2,4 százalékkal szemben. Sőt, még az egyetemi végzettséget szerzett roma fiatalok aránya is jelentősen emelkedett: 0,6-ról 3 százalékra. Ez még mindig alacsony, de tekinthetjük úgy is, hogy ötszörösére nőtt! (Hogy elkerüljem azt a vádat, hogy ki tudja, miféle statisztikákat használok fel, és manipulálom az adatokat: a Hvg 2025. október 30-i száma a forrásom.)

A Hvg szemleírója ezután azon kesereg, hogy a romák változatlanul a társadalom legszegényebb rétegeit alkotják: „szomorú feljebb lépés ez, dolgozó szegényekké lettek”. Értsd: sokan közülük eddig jórészt alkalmi munkákból, segélyekből és a családi pótlékból éltek, most meg ugyan dolgoznak, de ettől nem lettek gazdagabbak. Szerintem nehéz túlbecsülni azt a fordulatot, amit a szemleíró szomorú feljebb lépésnek nevez. Emögött a Fidesz-kormány jelentős családpolitikai és gazdaságpolitikai intézkedései állnak, melyek a „munkalapú társadalom” megteremtését szolgálják.

A gyest meghagyták alanyi jogon járó segélynek, de az összegét nem emelték jelentősebben. Ugyanakkor bevezették a gyed-et, mely már biztosításhoz (azaz munkaviszonyhoz) kötött, és összege lényegesen magasabb, a fizetéstől függ. Továbbá, a gyermekes szülők igen jelentős szja adókedvezményben részesülnek. Ezek az intézkedések azt szolgálták, hogy a dolgozó nők és szülők gyermekvállalását ösztönözzék és támogassák. (Azaz: ne a romákét. Ne lehessen megélni a gyeseből, munkavállalás nélkül. Valószínű, hogy egyesek ezt rasszista

¹ Hamvay Péter, 2026. febr. 5-i szám.

megállapításnak tekintik, de racionális megfontolás, hogy a megszületendő gyerekek ne a társadalom legkevésbé művelt és képzett rétegeiből kerüljenek ki egyre nagyobb számban.)²

A munkanélküli segély 2005-ös állás nélküli járadékká alakítása jelentős lépés volt, a közmunka 2011-es bevezetése pedig további fontos intézkedés a munkaalapú társadalom felé. A szegénysorúakon nem segélyekkel segítettek, hanem munkalehetőséget teremtettek számukra. A Fidesz-kormány beváltotta korábbi ígéretét, hogy 1 millió új munkahelyet hoz létre. Tehát a munkahelyek kínálata és a mesterien kombinált családpolitikai és foglalkoztatási intézkedések együttes hatása megtette a magáét.

E hányatott sorsú nép évezredes megpróbáltatásai itt most befejeződtek. Észak-Indiából származnak, nagy valószínűséggel az első évezred második felében vándoroltak el őshazájukból. Ez a kor egybeesett az iszlám távol-keleti terjeszkedésével, és feltételezhető, hogy az iszlám csapatok segédnépként alkalmazták őket, és velük sodródtak visszafelé, Nyugat felé. Így lettek lócsiszárok, fegyverkovácsok, zenéltek és szórakoztatták a katonákat, a nőket prostituálták. A hosszú vándorlás során sajátos kulturális evolúción mentek keresztül. Azoknak nőttek meg az életesélyeik, akik hajlandók voltak elvégezni a rájuk rótt feladatokat, akik pedig nem, azok lassan kiszelektálódtak a populációból. A középkori Európában sem találták helyüket, vándoroltak, zenéltek, kereskedtek, alkalmi (többnyire alantas, mások által megvetett) munkákat végeztek, mert az egyhelyben maradásra, a földhöz kötött életre már nem voltak alkalmasak.

De a Fidesz-kormány mesterien kialakított szociális és gazdaságpolitikája eredményeként most állandó munkához jutottak, illetve arra kényszerültek. Ez történelmi lehetőséget nyújt számukra a teljes emancipációhoz. Igaz, képzettségük alacsonyabb az átlagnál, és ennél fogva a jövedelmük is. De már nem segélyekből, gyeseből és alkalmi munkákból élnek. Nagyfokú korlátolttság és cinizmus kell ahhoz, hogy ezt valaki ne az illető népcsoport társadalmi-gazdasági stabilizálásának lássa, hanem úgy értékelje, hogy dologtalan szegényekből most „dolgozó szegények” lettek.

U.i. Hosszú éveken át állami gondozott gyerekek intézetében önkéntes nevelőtanár voltam.

Göd, 2026. febr. 15.

² Olyan ez, mint amikor a migrációs hullám kezdetén az akkori igazságügyminiszter, Trócsányi László azt mondta, hogy nem kellene nekünk a migránsok, elég gondot jelent a saját kisebbségünk asszimilálása. A valóságnak, a társadalmi folyamatoknak vannak etnikai vonatkozásaik is. Nem föltétlen rasszizmus, ha ezekről nyíltan beszélünk.